

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DOKTORSKOU DISERTACI

Název: Změna režimu v Libyi a její dopad na evropský bezpečnostní prostor

Disertant: Ing. Kristýna STEJSKALOVÁ

Instituce: Vysoká Škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů

Školitel: Prof. PhDr. Jan EICHLER, CSc.

Oponent: Prof. PhDr. Miroslav KRČ, CSc. Fakulta vojenského leadershipu, Univerzita obrany, Kounicova 65, 662 10 Brno

Předložená disertační práce k obhajobě na téma „Změna režimu v Libyi a její dopad na evropský bezpečnostní prostor“ zadání i zvolená metodika zpracování splňují věcné i formální požadavky na disertační práci. Vlastní text disertační práce je předložen na 154 stranách a obsahuje 3 obrázky, 10 grafů, 15 tabulek. Po gramatické a jazykové stránce práce je na velmi dobré úrovni. Z toho vyplývá, že práce je sepsána srozumitelně, má vytříbenou logickou strukturu. Dosažené výsledky jsou zobrazeny pomocí logicko komparativní metody. Zvolená metodika odpovídá podobnému typu prací a i postup řešení je standardní. Zejména množství prostudované literatury, jejím precizním zpracováním, doktorandka prokázala schopnost tvořivě pracovat, dobrou orientaci v řešené problematice, způsobilost zpracovat získané vědecké informace. Zpracování disertační práce výborně odpovídá požadavkům odborných statí a vědeckých publikací.

AKTUÁLNOST PROBLEMATIKY

Disertační práce řeší aktuální problematiku mající vztah k mezinárodním vztahům. Změna režimu vyvolaná ze zahraničí je tématem, které je v oblasti mezinárodních vztahů málo prozkoumané. V práci jsou popsány jak politické, tak ekonomické zájmy aktérů Francie, V. Británie, EU a NATO při změně režimu vyvolané ze zahraničí v Libyi - FIRC. Nesourodé a přitom jednotící zájmy mají dalekosáhlé synergické efekty, nejen na aktéry státu, ale celého lidstva v oblasti bezpečnosti.

Řešená problematika je nezbytnou částí současného maistreamu a proto je vysoce aktuální s ohledem na mnohdy neřízené a neuvážené celosvětově rostoucí akce terorismu. Faktory determinující politický a hospodářský vývoj jsou determinovány kauzalitou obou těchto prvků. Domnívám se, že kauzalita obou prvků má podstatný, v některých směrech i existenční význam pro další rozvoj a směřování strukturalizace bezpečnosti společnosti i hospodářství. V práci autorka deskribuje tendence vývoje těchto prvků.

FORMULACE VÝCHOZÍHO VÝZKUMNÉHO ÚKOLU

Přístupy k formulaci výzkumného úkolu odráží, resp. podporuje aktuálnost práce. Situaci, která nastala v roce 2011 v Libyi, autorka analyzuje na změně režimu vyvolané ze zahraničí. Doktorská disertace analyzuje aktivity vojenské charakteru, intervenující aktérů. Souhlasím s tvrzením doktorandky, že do současné doby žádná fundovaná publikace se nevěnovala

bezpečnostnímu dopadu na intervenujícího aktéra. To je jeden z důvodů, proč toto je cílem výzkumu. Správně je položena výzkumná otázka

.Autorka v doktorské disertační práci vychází ze své stanovené hypotézy. Pro ověření navržené hypotézy si autorka zvolila jednopřípadovou studii FIRC. Této hypotéze je podřízena celá struktura disertační práce. Autorka správně uvádí: Práce nemá za cíl vzít jeden případ a jeho pomocí zevšeobecnit navrženou hypotézu. Právě proto je práce založena především na širším teoretickém základu a hlavním cílem je přinést metodické ukotvení teoretického rámce, který bude využitelný pro budoucí výzkum. Teoretické pilíře jsou: neorealistická teorie, která funguje jako rámuující koncept celé disertační práce, dále teorie změn režimu a poslední je teorie bezpečnostní prostředí. Teoretický základ je v práci podpořen operacionalizací jevů a procesů v bezpečnostním prostředí ve strukturované podobě.

POUŽITÍ VĚDECKÝCH METOD

Hlavní metodou disertační práce je jednopřípadová studie. Autorka jako hlavní výzkumnou metodu zvolila instrumentální případovou studii, kde nebylo cílem generalizovat, ale otestovat navrženou teorii. Tato metoda ji zároveň sloužila k vysvětlení hypotézy. V práci převažuje použití kvalitativně interpretativní metodologie. Tato metodologie je podpořena přemírou citátů ze zahraničních zdrojů. Práce je monotematická a hlavní výzkumnou náplní je analýza bezpečnostních dopadů plynoucích z politického rozhodnutí intervenujících zemí Francie a V. Británie.

VLASTNÍ PŘÍNOS AUTORKY K VÝZKUMNÉ ČINNOSTI

V doktorské disertační práci je otestována vlastní hypotéza autorky FIRC - změna režimu vyvolaná ze zahraničí na příkladu Libye prokazatelně ukázala, že změna režimu vyvolaná ze zahraničí přináší bezpečnostní dopad na intervenujícího aktéra. Autorka explicitně uvádí, že tento dopad je umocněn nevhodným výběrem cíleného státu a nedostatečnou komplexní strategií FIRC. Práce také přináší první komplexní přehled o teorii změny režimu. Doktorandka navrhla indikátory pro analýzu bezpečnostních hrozeb a to ji umožnilo vyhodnotit destabilizující účinky změny FIRC v Libyi. V práci jsou také vymezeny a nastaveny podmínky, které by měli politici představitelé zvažovat při výběru státu a provedení FIRC do budoucna.

SPLNĚNÍ STANOVENÝCH CÍLŮ

Cíle výzkumu a kroky návazného zpracování v disertační práci jsou uvedeny na straně 17 – 18. Předtím na straně 15 byla uvedena základní výzkumná otázka. Hlavním cílem této práce je předložit hypotézu o vztahu mezi účastí na FIRC v cíleném státě a bezpečnostním dopadu této účasti na vlastní prostředí intervenujícího aktéra (s.17). Pokud bychom se neseznámili podrobně s dalšími částmi doktorské disertace, může se zdát, že je to jednoduchý, nesložitý cíl. Byly stanoveny pomocné cíle, které dobře doplňují hlavní cíl. Pomocné cíle jsou v jednotlivých oblastech rozpracovány. Na základě podrobného studia a s přihlédnutím k omezením, které autorka uvádí, mohu konstatovat, že takto široce pojaté cílování umožnilo

vystihnout danou problematiku. Doktorandka analyzovala komplexní strategii FIRC intervenujícího aktéra. Vymezila faktory ovlivňující úspěšnost FIRC. Velmi dobře je provedena analýza se závěry k následkům FIRC a jejich dopad na intervenujícího aktéra. Cíle doktorské disertace byly splněny.

ZÁVĚR

Práce je komplexní analýzou, s vysokou vypovídající schopností bezpečnostního dopadu FIRC na intervenujícího aktéra. Ukazuje na dopad na evropský bezpečnostní prostor. Významné je, že autorka doktorské disertační práce zkoumala jak vnitřní tak i vnější dopady na aktéra. Vnější dopad zahrnuje podle autorky v oblasti ekonomické, politické, energetické, bezpečnostní a sociálně kulturní. Kriticky vychází v posuzování aktivit aliance NATO v post konfliktní fázi konfliktu, zároveň kriticky analyzuje neschopnost EU řešit právě tento konflikt. Její kritika vychází z hluboké znalosti jí zkoumaného problému. Dochází k závěru, hlavním garantem evropské bezpečnosti je NATO. Ocenění zaslouží i operacionalizace, která je šířeji uvedena ve čtvrté kapitole. Zdůvodnění závěrů, respektive shrnutí je doktorské disertační práci mimo jiné založeno na ekonomických aspektech.

Na základě výše uvedených skutečností doporučuji doktorskou disertační práci k veřejné obhajobě.

V Brně 4. září 2019

prof. PhDr. Miroslav Krč

Univerzita obrany

